

Yaşıl rəngin çözümü

Uca Tanrıının qanunu, nizamı... Həyat qanununudur bu... Onun rəqəmlərsiz "saati", dəqiqəsi, anları var. Diqqət etməsizmi, gündüzün başlanmasını; dan "yerinin sökülməsi", gecəyə gündüzün "dəhşətli savaşı", işığın qaranlığa qalib gəlməsini.

İşiq ədalət rəmzidir, həyatın həmisi xoş üzünü istər. Bax, elə buna görə də gizlilik məfhumu ona yaddır. Dünya-ailəm süd kimi ağardıqca, gənəş də göylərdən boyanaraq öz şəfəqlərini yer üzünə sərdikcə, qaranlıqlar bu işığın səpintisindən qorxar, dayanıqlığını itirər.

Gecə zülmətiylə ən ulu canlıları dərin yuxuya verərək neqativlikləri səpər yer üzünə... xəstələr daha çox ağrı keçirər, şər qüvvələr bayram edər, pisliklərse açıq cövlər...

Sükutdakı savaşa bax... Çok sırlıdır. Səhərin ilk, gecəninə son səsləri.

Bu savaşdan qan çilənər dan yeri, nə...

İşiq-zülmət! Diş qıcadır bir-birinə Qalib gəlir gecənin də kədərinə Al səhərin həyat dolu şən səsləri.

Bax ona görə gecə işıqları yaradar insan. Yaradar ki, zülmətləri yara, yara... Tanrı isə ali canlılara ağıl və düşüncə ilə bərabər göz verər, ağılla bir-bələşən gözlər qaranlıqları belə dələ bilsin deyə.

İşləqsa qaranlıqların savaş anlamında insanların qələbə simvoludur. Bu simvolu qazanmaq üçün Peyğəmbərimizin çox sevdiyi rəngin - "yaşıl" rəngin işığıyla gedər insan. Həmçinin insan bütün canlıları da öz arxasında, "yaşıl

Bahar gəlir...

"işığın" izinə salar, yol açar... Elə buna görə də təbiət yaşıllığı həyat rəmzi seçər. Zülmət yaşıllığı öz qara rəngiyle görünməz etmeye çalışsa belə. Gənəşin bəşər etdiyi işiq bu zülmətdə Yer üzünə, "süd yolu" çəkər, gün işığını bər-qərar edər. Bax, beləcə həyat başlar. Hər gün dan yeri söküləndə gecə öz qaranlılığıyla qeybə çəkilər, səhər işığıyla gələr!

Sevimli şairimiz B. Vahabzadənin şeirində deyildiyi kimi:

Məqama bax! Biri gəlir, biri gedir,
Bu sərhəddə vaxt özü də heyərtlidir,
Ah, necə də sehrlidir, heybətlidir...

Ancəq təzad ondadır ki, insanı insan edən, canını canlı saxlayan torpağın

rəngi işiq rəngində deyil.

Bu təzada da "yaşıl rəng" çözüm verir.

Tanrı fəsilləri de nizamlayır!

Bahar adlı fəslin simvolik rəngi yaşıldır.

Bəs nədən yaşıl rəng həyat rəmzi dir?! Çünkü torpaq işiq selini udduqca, günəş şəfəqləri şaxtanın, sazağın, qarın həyatını dondurduğu torpağın "qırışığını" açır, torpaq nəfəs alır və hər nəfəsində yaşıl otlar cücərir, kiçicik canlılar doğulur... torpaq oyanır. Torpağı oydadan baharin hər addımı bir möcüzə. Torpaq gülür gülləriyle; novruzgülü, bənövşələr, nərgizləriyle. Torpaq dənizlər quşlarının dodağıyla, heyvanların melərtisiyle. İnsanlar isə... İnsanlar isə Novruz adlı mərasimiyələ...

Arzular cücərən torpaq kimi çoxalır, duyğular təzələnir, ömrü -günü təzədən başlamaq istəyir insan; həm də hər baharda təzə istəklər yaranar, gözərər baharı gördükcə könüllərə də bahar gələr, yaşamaq, ömrün bahar çağlarına dönmək istər hər insan...

Şəhid ailəsinə bahar gələrmi?...

Baharlar onlar üçün şaxtalı bir abuhava. Çünkü şəhid məzarları daima bahar görkəmdə. Həmisi bahar yağışı kimi göz yaşıdanıslanar. Gözərər duman kimi... Şəhid məzarlarında məzar daşlarının üzerindeki şəkillər ailələrinə günəş kimi uzaqdan baxar... Üreklerə yaz şimşəkləri, düşüncələri gah tufanlı, gah həzin bir bahar nəfəslə yaz hava-

si... Bəzən isə canlı-canlı dənişar ana, atalar, bacı-qardaşlar, istəklilər... sevgilər. Xatirində onlarla danişan şəkillər dən isti elin temasını, bir sarılmaq hiss etmədikdə yuxu sanib silkələner bu əzizlər. Ancaq övladının qoxusunu duyar ancaq... Bahar xoş gəlişindən...

Təbiətin ecazkar bahar nəfəsi şəhidlərin gənc ömrünün xoş rayiyəsi... Məzar daşlarının üzərində çəşənbələrin səməniləri... Bəlkə torpaq altda yatan şəhid cisimlərinin canlılıq simvoludur bu səmənilər! Əzizlərinin qəlbində həzin döyünlər bəxş etsin deyə... Bəlkə ona görə daşlardan da keçib göyərib səmənilər... Şəhid ailələrinə bahar gelməz qəlbən. Övladlarının yatdığı məzaristanda olar onların baharı! Ona görə orada qarşılara Novruz... Ələlxüsəs bir "loxma" ağızlarına belə qoymadan bayram bişintili, novruz xonçaları evlərdə yox, məzaristanda, daşlar üzərində düzülər. Quşların nəğmə səsi, ahuzaçı şəhid səslərinə çevrilər, ziyyərətçilər isə bu səslərə diqqət kəsərlər...

Şəhid ailələrinə bahar yaxın gelməz qəlbən... Övladlarının şəhadətə qovuşduğu gündən yaz günü onları isitməz; Buz bağlayan arzuları kimi... Məzaristən adlı bir məkəna tələsər onlar-şəhid əzizləri!

Həmisi bahar görkəmlə, şaxta-saqqaz qoxulu, daşlar üzərindəki səmənilər bir istilik, bir nəfəs versinlər deyə...

Soyuq məzarları isti nəfəsi ilə qızdırılar ki, baharin gəlinini şəhidlər hiss etsin. Sarılarlar daşlara-dillərində həzin bayatılar. - Bahar gəlib, oğul, a qardaş; sevgili yar; can bala...

BİBİXANIM.

KİMƏ GÜLZAR, KİMƏ GÖZƏL DÜNYA

YOXUŞUNDA AYAQ SAXLA...

Xocalı faciəsindən düz 12 il sonra dünyaya göz açmışdı Şöhrət, həm də həmin tarixi gündə. Allahın bir bəxşisi idı bu faciənin itkilerine rəğmən, bəlkə də. illər sonra o faciəni törədənlərdən qıdas alıb elinə, obasına, vətəninə öz qəhrəmanlığı ilə şan-şöhrət getirəcəkli hiss olunub ona Şöhrət adı verilmişİ... Bu da Allahın qisməti.

Bəli, Qəbələnin Zərgərli kəndində doğulub əsgəri xidmətə çağırış yaşı çatan kimi həqiqi hərbi xidmətə yollandı Şöhrət... Həm də baxışında üfüqlərin baxarı, gülüşündə çaylarının axarı, əllərində işığının açarı...

Əsger balasını xidmətə yola salan ana balasının arxasına su atanda suyu "sona qədər" ata bilmədi, göz yaşlarını gizlədə-gizlədə əli əsdi sanki. Oğlunun arxasında baxışları ilə dedi, şairimizin dilil ilə:

Dumanların çağrısına yar olma,
Tufanların qəzəbinə qor olma!
Yoxuşunda ayaq saxla yorulma
Səndən əzel, məndən əzel dünyadı...

VƏTƏN MƏNƏ OGUL DESA

18 yaşlı Şöhrət vətən anlamını dərk edən bir yeniyetmə idi. Bilirdi ki, anasını sevən övlad vətən; vətənini sevən övlad qurd ürekli; qurd ürekli olan övlad qeyrətli şah kimi olardı. Elə buna görə də xidməti dövründə əsl kişilik məktəbinin müdavimi kimi hərəkət edir, ətrafında özüne məxsus hörmət qazanırdı.

Düşmən tapdağında olan elinin yanğısı, obasından qovulmuşların yurd həsrəti daima körpə düşüncələrində yer alardı. Bu vətənin oğlu kimi əsl vətəndəsi olmaq, bütöv və məğrur, qalib ölkənin qəhrəmanı adını onun üçün sənədlə seçilmiş adına çox yaraşdırıldı; adına layiq övlad olmaq qəlbində başlıca arzuya

çevrilərdi. Bu istək, bu arzu onu vətən qayasında mamır olub bitməyə səslədi -axı vətən ona oğul deyirdi...

YUXULARI ÇİN OLMDI

Xətrini istəyəni çox idı Şöhrətin... Nənəsi, atası, anası Rahilə, bacıları Aytac, Kənül, 4 əmisi, 4 bibisi, 4 dayısı, 1 xalası, həm də Zərgərli kəndinin və Nic qəsəbəsinin hamısı... Bu yeniyetmə gənc azacıq yaşında öz "mənini" elə təsdiq etmişdi ki...

Yuxularını qarışdırın ana elə dildorodu ki. Bu dildoruluğa rəğmən ürəyində oğul balasına arzulardan "libas" geydirərdi...

Şöhrət ilə bağlı arzular reallaşardı qəlbində. Dilxorçuluğunu zorla qovardı "özündən". Həyat yoldaşına: "Oğlumuzla görüşə gedək", - deyə, sovgat zənbiləri hazırladı. Dünyanın naz-nemətlərindən istənən özü və oğlu sevən hər şey var idi bu zənbillərdə. Həmçinin oğlunun əsgər dostlarını da düşünmüşdü.

2020-ci ilin avqustun 15-də oğlu ilə görüşə gedəcək deyə yuxusu da əşrə çəkilmədi. Yaman darıxmışdı ciyərparasından... Fəqət tale yazısı... Ayın 15-də 43 yaşlı Rahilə ana ürəyinin istək və yiğin-yiğin arzuları ilə gözlerini həyata yumdu. Oğul ana gözlərən özü onun "görüşünə" gəldi... Anasını əbediyətə salacaq son görüşüne. Və ona hazırlanan sovgat zənbilini açmağa belə izn vermedi, zənbillərdəki ana əllərinin izlərini öpərək, acı "sovgatı" daddi... Gözü-

yaşlı körpə bacılarını, əzizlərini baxışları ilə yaddaşına həkk etdi...

Sentyabrın 27-də başlanan Vətən müharibəsi ana itkisi ilə yanın Şöhrətin qələbə əzmini daha da metinləşdirdi. Vətəni yağı tapdağından təmizləmək və qisas almaq!

ŞİMVOLİK ADA LAYIQ

Mikayılov Şöhrət İkram oğlu 2002-ci il fevralın 26-da Qəbələ rayon Zərgərli kəndində anadan olmuşdur. 2008-ci ildə Zərgərli kənd 1 sayılı orta məktəbinə daxil olmuş. 2019-cu ildə Nic qəsəbə 4 sayılı orta məktəbini bitirmişdir. 2019-cu ildə kompüter kursuna getmiş, kompüter bilgiləri üzrə sertifikat almışdır.

2020-ci ilin aprelinde həqiqi hərbi xidmətə çağırılmış, pandemiya dövrü ilə əlaqədar mayın 5-də hərbi xidmətə getmişdir. O, Beyləqan rayonunda hərbi xidmətədə olmuşdur.

2020-ci ilin 27 sentyabrında başlanan qıdas mühərribəsinin ilk gündündə döyük bölgəsinə göndərilmiş, Füzuli, Zəngilan, Qubadlı istiqamətində gedən döyüklerde iştirak etmişdir. Son dəfə ailəsi ilə oktyabrın 30-da telefonla əlaqə saxlamışdır. Oktyabrın 31-də Qubadlı istiqamətində gedən döyüklerde şəhadət qovuşmuşdur. Noyabrın 1-də Zərgərli qəbiristanlığında dəfn olunmuşdur. Ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Cəsər döyüşü", "Şücaətə görə", "Xocavəndin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilmişdir.

Şöhrət çox gənc idi. Ancaq ömrünün ilk bahar çağında ölməzliyə qovuşan bu oğul adına layiq bir həyat yaşayaraq şəhidlik zirvesinə ucalmışdır. Vətənəvər insanların qəlbində əbədi məskən salaraq, xatirələrdə yaşanacaq bir ömrə qazanmışdır.

ŞÖHRƏT SEVGİSİ

Doğum gününün cənnətənəkən olundan sonra 2-ci ildönümü idı. Məzaristanda-Zərgərli qəbiristanlığında şöhrət-sevərlər, vətənəvərlər hamısı onun ziyyəetine gəlmişdi. Qəbələ şəhər və ətraf kəndlərin müəllim və şəhər deyən məktəbilər öz doğma məktəbinin kollektivi ilə bərabər çıxışlar etdilər həmin gün. Rayon və qonşu kəndlərin idarə və təşkilat nümayəndələri, şəhid ailələri, qazi və döyüşçülər, Qəbələ Tv-kollektivi, ictimai təşkilatların nümayəndələri Şöhrətin ad günü mərasimində iştirak edirdilər. Ziyyət məclisində soyuq qış günü olmasına rəğmən hər kəs; məktəblilər belə sonadək iştirak etdilər.

Şəhid məzəri anasının məzəri ilə qosalmışdı. Aci həsrətin izləri duyulan gülüşlü simadə həm də oğluna "qovuşmağın" bir məmnunluğu hiss olunurdu ana məzarının baş daşında.

Bacılırsa... Gözlərindən "şidirgi yaz yağılı" kimi acıları tökülen bacılar heç kirimə bilmirdi; ana yanğısı qardaş yanğısına qarışan ürekələri bir təlatümlü dəniz idi... O təlatümdə isə sözə deyilə və ya zıla bilməyəcək o qədər yanğılar var idi ki... Ata gözlerinin dərinliyinə iz salan oğul dərdi... Böyük əminin ağaca söyknərək hönkürtülü ağlaması... hər kəsin-dini ayınlar üzrə nümayəndən tutmuş körpə məktəblilərədək-nəmli gözleri və çıxış edənlərin acı və qırurverici bir igid haqqındaki sözləri Şöhrət sevgisinin "də-rəcəsi" idi... Şəhidimiz yalnız qəbələlilərin deyil, xalqın zirvədə yaşayan qəhrəmanlarının, xalqının zəfər tarixini yanan övladlarının bir şöhrəti, bir Şöhrət övladı idi.

BIBİXANIM İSAYEVA.

